

نومرو: ۱-۹۰

اداره خانه

ایستانبول . جفال اوغلنده

داثره اجتهدده

" Idjtihad " Constantinople

دوردنجی سنه

اشعار

حریت فکریه یه خادم

پنجشنبه کونلری حیقار اجتماعی، ادبی مجموعه

مدیر مراخص : الہامی صفا

۲۳ کانون ثانی ۱۳۲۹

آبونه

سندک آلتی آیلق

تورکیا ایچین ۵۴ غروش ۳۰ غروش

ممالک اجنبیه ایچین ۱۵ فرانق ۸ فرانق

نسخه سی ۵۰ باره

حالیله پك بللی ایدهردی . او اختیار چهرهده، ضعیف کوزلرنده دائماً آغلایان بر روح اوقوردق . اساساً بو روح ملول اونك شعرلرنده، نه قادار بویوک بر وضوح ایله کندینی کوستهیر .

رجائی زاده اکرم... بو اسمی سنه لر سیلمه یه جك، احفاد اونو تمایاجق ، اونك عددی پك ده چوق اولمایان اثرلری آلدن آله ، اوزاق سنه لره انتقال ایده جکدر .

یاریم عصر تورك عالم ادبیاتنه نزه ، رقیق ، اصیل شعرلر اهدا ایدهن اکرم بکه ملت عثمانیه صوگ وظیفه تکریمی ایفا ایتدی، ایکی اوچ کون اول اکرم بکی سوکیلی اوغلی نژادینك یانه دفن ایتدك ، اونك تابوتی تعقیب ایدهرکن تورکرك بویوک شاعرلری ایچون ناصل حرمتکار و قدرشناس حرکت ایتدی کیرینی کورهرك درونی بر حظ دویووردق .

زمانك ، اُك بویوک قلیچ و تحت حاکمیتلرینی ناصل یاواش یاواش ، یاخود بردن محو ایتدیکنی تاریخ وضوح تام ایله کوسته ریور ، بویوک سه زارک دنیایی صارصان تاجی، اسکندر کیرک جهانی نه زهرك دولاشان بارکیری نه اولدی ؟.. شیمدی اونلرک فتوحاتی برر افسانه کی یالکز تاریخ صحیفه لرنده اوقویورز ، کیم بیلیر ! بوکون لوندره دن متحکم سسیله دنیایه حایقیران « سیر نه دوار غره ی » ك صاندالیه سی ده برکون بوش قالاچاق و شیمدی سابع قلعه لر آرقه سندن مغرور و پر احتشام بوتون ابحار جهانی دولاشان انکلیز بایراغندن احفاده ، تاریخلره یازیلان بر قاج صحیفه لق افسانه دن باشقه برشی قالمایاجاق .

فقط بیکلرجه سنه دن بری شاعر « هومره » ك ادبی تختی اوکنده انسانلرأ کیلمکدن چکینه دی ، « شکسیر » ك اوچ عصر دن بری دماغلر ، فکرلر اوزرنده کی حاکمیتی کیتدکجه متزاید بر قدرت وقوتله دوام ایتکده در .

رجائی زاده اکرم ده اونلرکی نور عرفانی عصرلره انفاذ ایتمش ، عصرلری زیر حاکمیتته آلاچاق بر وجود قیمته ددی .

زمامدارلر منور وعزم پروردلر ؛ فقط اولویه حیات ویره منزلر . کونش بیه معظم شعشه سیله ، زندگی نثار نوریه مزارلرده یاتانلری قالدیرامایور . هر خیری دولت دن بکله مک بیر نوع قدر پرستلک در . دولت بزم غیر منر دکدر . دولت بزدن چیقار . حکومت بزدن چیقار . دولت دماغ اولسه ده معدسه سز ، قلبسه سز ، جکرسز دماغ ایسته دیکی قادار نور پناه اولسون . فقرالدمدن بیر لحظه بیه یاشایامایاراق اولمک مقرر در .

زمامدارلر من احتساس واحتراس ایله دکل معاقله و محبتله مملکته خدمت ایدیله بیه جکهنه و آنجاق بوصورتله حیات و احیانت ممکن اولدیغنه شدید ومتین بیر ایمان ایله قانع ذوات درلر .

سنه دوریه سنی تحیل ایتدی کمز دولتمزده داهایک چوق منابع قوت و امیدواردر . بن امیدوارم . تورکیا یاشایاجق ، و یاشاتاچاق .

تکرار ایدیورم وسوزمه نهایت ویریورم : دردلر من بویوکدر . فقط بویوک دردلره بویوک وجسور دوالرله قارشى چیقاجاغز .

عبدالله هودت

هَفْتَه نَامَه

صوگ هفته ایچنده رجائی زاده اکرم بک آرامزدن ابدیاً آیرلدى ، کچن بازار کونی چیقان غزته لرله ، یاریم عصر قادار بر مدت ادبیاتمه بویوک و مفید بر تاثیر اجرا ایدهن اکرم بکک جمعه ایرته سی کونی وفات ایتدیکنی اوکره ندك ...

زواللی اکرم بک ... اونا اکثیا ، بک اوغلنده ، بونمارشه ده ، سینه ماطوغرافلرده تصادف ایدهردك ، دائماً او ، عین حالده آئنده باستونیه یاواش یاواش یورور ، کیمسه نی کندییی ایچون مشغول ایتمه مک ایسته دیکنی

« والدہم » اثر منظومہ سینہ عموک کو ستر دہ کی اثر لافیدہ در .
ہوایکی حادثہ ندر برنجیسی نہ قدر شایان تأسف ایسہ ایکنجیسی
اودرجہ آجینہ حق حالردندر .

بابان زادہ اسماعیل حق بک آراضردن غائب اولدی . بعدما
ملت کندیسندن استفادہ ایدہ میہ جک . طبیعی بو . طالعک
وریدیکی ظالمانہ بر حکم . بوکا کیمسہ نک دیہ جکی یوق . فقط
حالا بر حیات بولنان عبدالحق حامد بک کی برداہی اعظمدن
عدم استفادہ من ندرن ایلری کلیور . میلو نلرچہ اولاد تورکک
استفادہ سی امیدیلہ قائمہ آلمان بویلہ بر اثر قیمتدار ندرن بر قاج
یوز بیلہ ساتلیور ؟ بویلہ بر داهینک یازدنی داهیانہ اثر یچون
اوقونیور ؟ بو خصوصہ « اجتہاد » سون مسئولیتی عموک ،
ملتک اوزرینہ یوکلے تیور . « مملکتہ جدی ، مفید ، قیمتدار
اثرلرہ قارشکی کوستریلن لافیدی معلوم . » دیہ ملتہ قارشکی
سرزنشہ بولنیور .

فقط بو خصوصہ ہم اجتہاد بام باشقہ در . بچہ بو خصوصہ
ملت ہیچ بروچہلہ مسئول اولیوب بتون مسئولیت مع التأسف داهی
اعظم عبدالحق حامد بک نذیدہ قالیور . نہ دیمی ؟ دیہ جکسکز .
چونکہ عبدالحق حامد بک بو اثرنی تورک ملتہ اوقومق ایچون
یازامش . « والدہم » دہ کی ایچہ معانی و لطافت اولیلہ فارسی
وعربی کلمہ و جملہ لره بوروشدہ کہ بو معانی بی او جملہ لردن ، او کلمہ لردن
آرپوب آلتی و آندن برشی آ کلامق بیباغی بر تورکک کاری
دکلدر . بوندن حقیلہ استفادہ ایدہ بیلمک ایچون قوجہ بر محرر
ویا ادب اولقی لازم .

شمعی بک اندی سزہ برشی عرض ایدہ جکم : موقت
الہرق کندیکزک تورک مطبوعات عالمندہ خاطری مسایلو
بر محرر اولدیفکزی اونوتوکز ، فارسیجہ و غریبجیہ اولان وقوف
تامکزدن دہ تجرد ایدکز ؛ سادہ بر تورک اوغلی عبادہ اولوب
قالکز . بندہ سزہ « والدہم » دن راست کلمہ شو پارچہ لری
اوقویہ جنم :

همسری بر خیال مونسدر ،
پیر و ظل مشفق مادر
اوغلی بر فکر زورمند و جری
فیزی بر نرم و نازندہ
برق طینت اوجد مظلم کہ
دینلیر اسمنہ دهای بشر

خود بخود کوهسار وحشته
حسرت دشت و کوه فصل بہار
ناز پرور اوز اثر سنوی
اورالردن دہ بیلہہ برکہ
چوق عطالر ہدیہ لره کچر

قطعیاً امینم کہ بوندن برشی آ کلامہ دیکز ، چونکہ بونی

اکرم بک ، ۱۳۳۶ سنہ مالہ سندہ رجال عثمانیہ دن
مرحوم رجائی افندیکن مخدومی اولاراق استانبولہ
دوغدی .

جغرافیا ، جبر ، ہندسہ ، تاریخ ، کتابت کی مقدمات
علومی بایزید رشدیہ سندہ و حریبہ اعدادی سندہ کورمشدی .
۱۵ ، ۱۶ یاشندہ ایکن مکتوبی خارجی او طہ سنہ کیردک
حیاتنک بویوک بر قسمنی قلم او طہ لرنده کچر مکہ مجبور
اولمشدی ، اوزمان ، ہنوز بر چوجوق دینہ بیلہ جک برسندہ
« نغمہ سحر » اسمیلہ بر مجموعہ اشعارنی انتشار ایتمشدی .
« نغمہ سحر » دہ اکرم بکک نزیہ ، رقیق ، عصی ، شخصیت
شاعرانہ سنی اوقومق کوچ دکلدر . اونک اون آلتی یاشندہ
باشلایان حیات ادبیہ سی « اطالا ، مہر یزون » ترجمہ لرینی ،
زمزمہ ، تفکر ، پژمرده ، تقدیر الحانی ، محسن بک ،
شمسا اسمیلہ ایکی حکایہ نی ، « عربہ سوداسی » نامندہ کی
ظریف بر رومانی ، بالخاصہ تعلیم ادبیاتی وجودہ کتیرہ رک
یاریم عصر دوام ایتمشدر .

اکرم بک ، بر چوق مأموریتلردن صکرہ مشروطیتی
متعاقب معارف و اوقاف نظارتلرینہ کتیریش ، نہایت
مجلس اعیان اعضاسی اولمشدی .

عبدالحق حامدہ اونک مجلس اعیان دہ بولوشماسی
قابل اولمادی .

عالیہ کدر دینسہ و مملکتک محترم ، ونجیب برادینی
غائب ایدن عالم ادبیاتنہ پک صمیمی حسیات تعزیتکارانہ مزنی
عرض ایدہ رز .

روسیہ دن « احمد تاج الدین » امضاسیلہ آلدیغمز
بر مکتوب ، مہم بر مسئلہ عزالہ اوینا مقدمہ در :

حقیقہ آجینہ حق بر حال

۸۴ نومرولی « اجتہاد » ک ہفتہ نامہ قسمندہ ایکی حادثہ
مؤسفہ فوق العادہ تأثری موجب اولدی . بولاردن بری استاد
محترم بابان زادہ اسماعیل حق بکک وفاتی . وجودینہ عالم اسلامک
اک زیادہ محتاج بولندینی بر آندہ الی الابد غائب اولسی در .
دیگری دہ داهی اعظم عبدالحق حامد بک افندی حضرتلرینک

آ کلامق ایچون اسکي اقتدارکزی اکتساب اتمه کنز لازمدر . فقط بواقترار استانبول محیطنده تورک عالنده قاج آدمه نصیب اوله بيلمش .
بوجهلری نظر دفته آنجه عمومه ، ماته اولان سرزنشکیزک نه قدر حقسنز اولدیغی اعتراف ایدرسکیز !
مرجان اعدادیسی طلبه لری نك معلمی عثمان فخری بکک دلالتله « والدم » دن یوزلرجه صاتین آلدلرینی یازیورسکیز . طلبه لریک بوجرکتلرینی شایان تجیل بولورسکیز . دیگر مکتبلرکده بواک اشتراک اتمه سنی نمی بیوریورسکیز . اگر اومکتبلرکده معلمی عثمان فخری بک کی توصیه ده بولنورلرسه انشاالله امیدکنز بوشه چقماز . خواجه لری توصیه ده بولنور ، طلبه لری ده خواجه لرینک خاطری ایچون ! برردانه ایدیلرلر . لکن بوندن نه چقار ؟ اگر بنم بیلدیکم اعدادی طلبه لری ایسه لر زوالی « والدم » بوقدر قیمتدار براتر اوله سنه رغما ینه طوزلر ایچنه کومولیه محکومدر . چونکه اوندن برشی آ کلامازلر چونکه اولنرک دیلی ایله یازلامش ...!

(اجتهاد) ک تفرقه سی

وهره

۸

محری : گوته

ینه بونک ایچون کوچوک قیزک حالی احبادن بر ذاته آ کلامتقدن کنیدی منع ایدمه دم . منور الافکار اولدیغی ایچون بو آدمک حساس بر قلبه مالک اولدیغی قیاس ایدیوردم . تامده آدمه چاتمشم ! حریف وقعه بی اجتماعی بر مسئله رنکنه صوقه رق شارلوتک کوچوک قیزه بویه شیلر سویلکده پک بیوک خطا ایتدیکنی وبونده بالا خره برحق و همملر ، خطالر تولد ایدهرک بوصورتله اعتقادات باطله یه یول آچیلایغنی و چوققلره بویه ظنون واهیه تلقین ایتک شویه طورسون بالعکس کنیدیلرینی ایرکندن جدی محاکمه لره سوق ایدهرک اعتقادات باطله دن وقایه ایتک لازم کله جکنی حاصلی بوکامتفرع اوتنه دبری معلومز اولان شیلری صایدی دوکدی . حالبوکه برهفته اول بو آدم چوققلرندن برینی واقیض ایتدیرمشدی ، بونی بن بیلوردم ؛ بونکله برابر اولدیرمام . اونی ایسته دیکی وادیده اکنه بویه سرد افکار ایتکده مختار برقه رق بن ینه قلبمک اعماقنده حقیقه صادق قالدیم . جناب حق بزلی نصل تسعید وترفیه ایدیورسه بزده چوققلریمز اویله

آ کلامق ایچون اسکي اقتدارکزی اکتساب اتمه کنز لازمدر . فقط بواقترار استانبول محیطنده تورک عالنده قاج آدمه نصیب اوله بيلمش .

بوجهلری نظر دفته آنجه عمومه ، ماته اولان سرزنشکیزک نه قدر حقسنز اولدیغی اعتراف ایدرسکیز !

مرجان اعدادیسی طلبه لری نك معلمی عثمان فخری بکک دلالتله « والدم » دن یوزلرجه صاتین آلدلرینی یازیورسکیز . طلبه لریک بوجرکتلرینی شایان تجیل بولورسکیز . دیگر مکتبلرکده بواک اشتراک اتمه سنی نمی بیوریورسکیز . اگر اومکتبلرکده معلمی عثمان فخری بک کی توصیه ده بولنورلرسه انشاالله امیدکنز بوشه چقماز . خواجه لری توصیه ده بولنور ، طلبه لری ده خواجه لرینک خاطری ایچون ! برردانه ایدیلرلر . لکن بوندن نه چقار ؟ اگر بنم بیلدیکم اعدادی طلبه لری ایسه لر زوالی « والدم » بوقدر قیمتدار براتر اوله سنه رغما ینه طوزلر ایچنه کومولیه محکومدر . چونکه اوندن برشی آ کلامازلر چونکه اولنرک دیلی ایله یازلامش ...!

« اجتهاد » ک ۷۴ نجی نسخه سنده سلیمان نظیف بک افندی حضرتلری تورکیلره طاش آطارکن بویه دییوردی : « تورک یوردی نه قدر چالشیسه چالشسون . اسماعیل غصبرنسکی افندیکن دینلی عبدالحق حامد بکک لسانه غله ایتدرمک امکافی بوقدر . انصاف دائره سنده دوشنه جک اولورسه شمدی نظیف بک کنیدیسه ده اعتراف ایدرکه بو دعواسی تمامله غائب اتمشدر . چونکه کوریورسکیز یا ، اسماعیل غصبرنسکی افندیکن دینلندن کره ارضده کی بتون تورک قبائلی استفاده ایتدیکی حالده عبدالحق حامد بکک لسانینی . استانبول محیطنده بيله . او قویه جق دیکلیه جک اوج یوز آدم بولنور ...!

آ نه اولوردی عبدالحق حامد بک کی داهیلر من کله . قافیه ایله اوغراشمق دن برآن اول قورتیلوب داهانه فکرلرینی ، دوشنجه لرینی بتون چپلاقلرلی ایله ؛ ملت آکلار برطرزده میدان قویه لر ، ملتده بوندن حقیقه استفاده ایدوب بوکونکی موقعندن قورتولسه .

نهایت ، مکتوبنک صوکنده ، صاحب مکتوب دییورک :
نم اجتهاد بو مرکزده . « والدم » اثرینک ملت طرفندن بر نسخه ایدنلمه سنه آجیم یورم . بلکه « والدم » کی قیمتدار بر اثرک ملتک آکلامیه جفی برلسانله یازیله سینی حقیقه آجینه جق حاللر مژدن عد ایدیورم ...!

بومکتوب صاحبنه بر ابکی کله ایله دیرزک حامدک اومصر علرنده کی بیوکلیکی ترکجه ده یازسه هرکسک آکلامسی قابل دکلدر . اگر اولنر سوز اولسه ایدی . هرکس